

geen toelating om een bepaald stuk te maken."

En nu u niet meer 'belemmerd' wordt?

Intussen heb ik twee stukken van Koltès geënceneerd. Daarbij stelt zich het probleem dat ik me moet leren inleven en met de situaties moet leren omgaan. Het komt er steeds op aan een persoonlijke toegang tot stukken te vinden. Soms merk dat ik niet op de hoogte ben omdat de wereld zich hier toch helemaal anders verhoudt en articuleert. Eerst moet ik leren omgaan met andere maatschappelijke systemen en met de ontwikkeling daarvan. Dan zal het vanzelfsprekender worden en ook steeds prettiger. Het zijn nieuwe ontdekkingen en nieuwe theatrale avonturen."

Voelt u het onderscheid tussen Oost en West nog steeds zo sterk aan?

"Men wordt steeds doordrenkt door zijn opvoeding en zijn omgeving. Hoe

langer men hier is, hoe meer men de verschillen merkt. Ik voel dat ik anders werk, anders denk, een andere esthetiek prefereer. Dat kan en wil ik natuurlijk niet langer neutraliseren. Het vraagt gewoon een langere tijd om te integreren dan men aanvankelijk dacht."

Is het mogelijk die esthetiek te beschrijven?

"Dat is moeilijk omdat er een evolutie aan de gang is. De plotse nieuwe invloeden en visies en ook de acteurs die uit een duidelijk andere traditie komen bieden mij nieuw materiaal. Wat theater betreft kan men spreken van een verschillende ontwikkeling tussen beide Duitslanden. In de DDR hangt die samen met Brecht, ook na zijn dood, niet enkel in de jaren '50. Methodisch heeft hij veel invloed gehad. Intussen is het Brechttheater verward en dood en zelfs zeer vervelend geworden. Zelf heb ik er zo goed als niks meer mee te maken. In de Bonds-

republiek is men vooral op de invloeden vanuit de jaren '30 verdergegaan, de burgerlijke theatertraditie die verbonden is aan het naturalisme. Daarbij kwamen dan modieuze trends en ook de materialenslacting van de jaren '60. Een eenduidige methode kan niet worden omschreven. Ik heb me ingesteld op veranderingen, een andere omgang met acteurs. En dat werkt langs twee kanten, als men niet verkalkt en zich niet aan een manier van werken vastklampt. Nieuwe syntheses ontstaan dan. Maar ik moet toegeven dat ik het op dit moment moeilijk heb om mijn werk te beschrijven."

Juist lezen.

In de drie voorstellingen die ik zag, Phädra maar vooral in Don Carlos, leek alles zich af te spelen in de vorm en de esthetiek van een komisch stripverhaal.

"De Duitse traditie omvat volgens mij een vreselijk facet : de harmonise-

*Alexander Lang
foto L. Monsaert*

